

Eks. 2:

Familie med 2 børn, begge i børnehaven. Farfar ejer stort gartneri, hvor faderen har sit arbejde og moderen af og til hjælper med.

Familien bor i ny villa og har privatbil.

Faderen udtalte uopfordret, at han syntes, det var vildt at få friplads, men på den anden side var han snart træt af at se så mange andre få hjælp, så han kunne jo lige så godt forsøge.

Begge børn fik $\frac{3}{5}$ friplads.

Eks. 3:

Familie med 1 barn i børnehaven samt 1 på 13 år. Begge forældrene er udearbejdende.

Man boede til leje i et parcelhus. Moderen fortalte os, at nu ville hun kun arbejde ganske lidt, så flyttede familien ind i et socialt boligbyggeri, fik boligsikring og kunne søge om friplads. De havde haft hus på Fyn, købte grund på Sjælland og byggede sommerhus, så kunne de bo der det meste af sommeren. Faderen har så vidt vides tjene-stevogn.

Barnet fik $\frac{3}{5}$ friplads.

Endelig kan følgende udtalelser nævnes:

„Vi har ved indmeldelser her i sommer for første gang været udsat for, at mange har sagt nej tak til en plads, fordi de syntes, det var for dyrt.

Fripladsreglerne er det ikke let at give et socialt billede af.

Forskudsopgørelsen giver jo ikke et helt nøjagtigt billede, idet mange sikkert har fundet ud af, at det kan betale sig at sætte den så lavt, at de kan få friplads, og så efterbetale skatten, for så har de jo fået institutionspladsen betalt.“

„De ændrede regler har haft den virkning, at mange flere forældre har søgt friplads, for nogles vedkommende med den begrundelse, at når vi har mulighed for at få det, og alle andre får, vil vi også søge.

Det er bemærkelsesværdigt, at de børn, der får $\frac{1}{1}$ friplads, ofte forsømmer mest, en del forældre — især mødre — begrænser desuden deres arbejdsindtægt, så denne holdes under det beløb, der giver mulighed for at søge friplads.“

„Med hensyn til det rejste spørgsmål om, hvorledes institutionerne bedømmer de ændrede fripladsreglers betydning i social henseende, har en bestyrelse efter drøftelse med personalet udtalt, at de omhandlede regler utvivlsomt er til stor hjælp for mange forsørgere, men at man er af den opfattelse, at reglerne omgås i et vist omfang, uden at man har mulighed for at kontrollere dette.“

„Med hensyn til de ændrede fripladsregler mener vi, at den nye ordning er nemmere for os at administrere, og det virker mere retfærdigt, at tildelingen af fripladser ikke skal afgøres af bl. a. børnehavederens personlige vurdering.“

„For heldagsafdelingen synes vi, de nye fripladsændringer har haft stor betydning for forældrene, men at ændringerne synes urimelige på vores halvdagsafdelinger.“

Med hensyn til de sociale virkninger må det herefter antages, at de ændrede fripladsregler i vidt omfang har kompenseret for de forhøjede takster for så vidt angår de lavere lønnede befolkningsgrupper. Dette fremgår også af de relativt få udmeldelser på grund af takststigningerne. Det må i denne forbindelse erindres, at en del af stigningen hidrørte fra almindelige pris- og lønstigninger, især som følge af prisstoplovens ophør.

De ændrede regler har endvidere medført, at en ny kreds af borgere er kommet med i den del af befolkningen, der modtager sociale ydelser. De forskellige udtalelser fra kommuner og institutioner tyder på, at der i et vist omfang er tale om forældre, der har mulighed for selv at afholde de pågældende udgifter. Dette forhold synes at være en følge af, at den skattepligtige indkomst anvendes som grundlag for ydelse af fripladser.